САМОСТІЙНА УКРАЇНА

INDEPENDENT UKRAINE

ОРГАН О. Д. В. У.

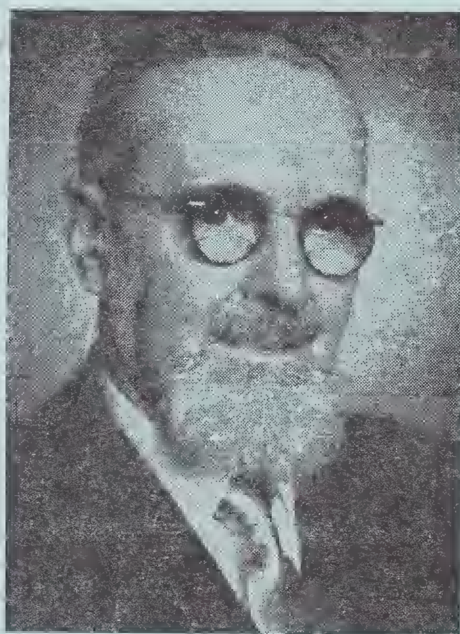

Генерал-хорунжий Микола Капустянський

Рік IX | ВЕРЕСЕНЬ - ЖОВТЕНЬ, 1956 | Ч. 9-10 (94)

Видає; Центральна Управа Організації Державного Відродження України.

Редагує Редакційна Колеґія.

Адреса Редакції і Адміністрації:

INDEPENDENT UKRAINE
Cooper Station P. O. Box 4
New York 3, N. Y.

Редакція застерігає собі право скорочувати рукописи. Рукописи на бажання авторів повертаються.

Передруки з «Самостійної України» дозволені тільки за поданням джерела.

Редакція застерігає собі авторське право друкованих в журналі статтей.

Редакція містить теж дискусійні матеріяли, що є висловом думки автора, а не Редакції.

Статті підписані повним іменем авторів є їх особистими думками і вони не конче мусять висловлювати думки Редакції.

Ціна одного примірника в ЗДА і Канаді — 30 центів. В Англії і Австралії — 2 шілінґи. В інших державах рівновартість 30 центів в перечисленні на валюту даної держави по обов'язуючому курсі.

Передплата «Самостійної України» виносить річно:

в ЗДА і Канаді — дол. 3,
в Англії і Австралії — 24 шил.,
в інших державах рівновартість дол. 3 в перечисленні на валюту даної держави.

Independent Ukraine

Published monthly by the Organization for the Rebirth of Ukraine

Cooper Station P. O. Box 4
New York 3, N. Y.

Edited by the Editorial Board

Subscription in the United States and Canada $3.00 per year.

З М І С Т

САМОСТІЙНА УКРАЇНА

Рік IX | ВЕРЕСЕНЬ - ЖОВТЕНЬ, 1956 | Ч. 9-10 (94)

ВІДБУЛИСЯ З'ЇЗДИ ОДВУ, УЗХ, МУН І ЗАРЕВА

В днях Праці (1, 2 і 3-го вересня ц. р.) відбулися 20-тий звичайний З'їзд Організації Державного Відродження України, 16-тий і рівночасно Ювілейний З'їзд Українського Золотого Хреста, 16-тий З'їзд Молодих Українських Націоналістів та З'їзд Зарева.. Всі вони відбувались в кількох просторих залях готелю Ліленд у Дітройті та проходили під гаслами 25-річчя УЗХ та 20-ліття Головування проф. Ол. Неприцького-Грановського в Центральній Управі ОДВУ.

З'їзди попередила Конференція Сестринних Організацій, що відбулася ще в п'ятницю пополудні у цьому ж готелі. Заступлені були із ЗДА: ОДВУ, УЗХ, МУН, із Канади: УНО, УСГ, ОУК, Молоді УН, із Франції «УНЄ. Предметом нарад нав'язання тіснішої співпраці для посильнішої допомоги визвольним змаганням. Предсідником Конференції вибрано В. Різника, заступником Б. Зеленого, а секретарем Я. Мастикаша та М. Бігуна. Конференція винесла цілий ряд резолюцій. Вислано телеграму проф. Ол. Грановському з побажаннями скорого видужання, бо якраз у час Конференції учасники довідалися, що день раніше він уже був у Дітройті й на пораду лікарів мусів був відлетіти до Ст. Пол на негайну операцію.

В суботу 1-го вересня в год. 10-ій рано голова Головної Управи УЗХ п-ні Павлина Різник відкрила З'їзд і по проведеній молитві й по привітанні делегатів і гостей, між ними ред. О. Ждановича з Франції, Олени Залізняк, представниці СФУЖО з Канади, Стефанії Савчук, голови Організації Українок Канади ім. О. Басараб, та інших, почато з'їздові наради довшою згадкою про заслужену громадську діячку й піонерку українсько жіночого руху Софію Русову, якої 100-ліття народин якраз припадає цього року й під знаком якої відзначувано Ювілейний З'їзд УЗХ. Короткими згадками про Софію Русову поділилися з присутніми д-р Галина Лащенко і Олена Залізняк.

Атракцією з'їздів була мистецька виставка УЗХ в центральному місці вестібулю готелю й нею захоплювалися не лише делегатки, делегати й гості, але й багато американців, бо в той час відбувався в готелі з'їзд ветеранів та їхніх жінок. Вмілим і дбайливим добором кераміки, вишивок і народніх строїв зайнялася Оксана Ґенгало з Філядельфії й їй в дійсності належиться щира подяка за її влаштування й за пропаганду українського народнього мистецтва.

Не можна проминути мовчки чепурної книжечки на 68 сторінок, виданої Головною Управою УЗХ з нагоди Ювілейного З'їзду, де поміщено кілька основних статтей про УЗХ і його завдання, знімки Головної Управи, декілька знімок Відділів та їхньої праці.

Президія Ювілейного З'їзду УЗХ складалася з Анни Левкут, предсідниці, Марії Кукіз і Євгенії Коцюби, заступниць предсідниці, та Володимири Кавки й Олени Дуб, секретарок.

В суботу пополудні почався 20-тий З'їзд ОДВУ, що його відкрив місто-голова Володимир Різник, бо голова ЦУ ОДВУ проф. Ол. Грановський повернув домів піддатися негайній операції. Всі делеґати, делегатки й гості були стривожені цією вісткою, але листи, які він залишив у готелі, вияснили його хворобу й дещо успокоїли присутніх. Від З'їзду вислано проф. О. Грановському телеграму з побажаннями якнайскорішого видужання.

До президії З'їзду були вибрані: Степан Коцюба, предсідник, Теофіль Бак-Бойчук, заступник, і Володимир Зуляк та Маруся Попович, секретарі.

Ввечорі цього ж дня перервано з'їздові наради, щоб усі делегати, делеґатки й гості мали можність піти на перекуску й стрічу з місцевим членством УЗХ і ОДВУ до залі Мішігенської Ліги. За гарну вечерю й за мило проведений час на гутірці треба зложити подяку жіноцтву УЗХ у Дітройті й Гемтремку.

В неділю 2-го вересня ранком делеґати й делеґатки взяли участь у Богослуженнях у своїх церквах. В год. 10-ій рано почався 16-тий З'їзд МУН-у, що його відкрив голова Головної Управи Роман Шраменко. Предсідником З'їзду МУН вибрано д-ра Петра Стерча, заступником предсідника п. Пілецького, а секретаркою Ірину Михалевич. В час нарад ред. Осип Зінкевич виголосив доповідь про «Українські молодечі організації в світі», після чого вив'язалася цікава й цінна дискусія.

Цього ж дня пополудні почалася спільна сесія для відзначення 25-річчя Українського Золотого Хреста, якою проводила Павлина Різник. Це в дійсності була найбільш зворушуюча й імпозантна частина з'їзду. Присутність на залі близько сотки уніформованих членкинь УЗХ, що зайняли перші ряди крісел, відразу підкреслювали щось незвичайне. І в дійсності, коли палкими словами згадувано про

працю померших членок УЗХ і згашувано лямпадки по кожному прочитаному імені, коли посвячувано прапор Головної Управи УЗХ і підкреслювано значення цього прапору й емблеми золотого хреста й націоналістичного тризуба в серці хреста та коли відзнакою УЗХ, піонерок, що будували цю організацію, для неї працювали й її розбудовували, піонерок, що перейшли різні кризи й залишилися вірні організації й тій Ідеї, що Український Золотий Хрест вибрав для служення, то не тільки котилися сльози по лицях присутніх членкинь УЗХ, але й на залі майже усім присутнім крадькома продиралися сльозинки, а дехто таки не міг вдержати й здушував сильний плач. Ці моменти залишили глибокий слід на усіх присутніх, і ми всі будемо їх ще довго згадувати.

По церемоніях представники різних громадських організацій складали свої привітання. Зачитано також численні писемні привітання. В час тої ж сесії були виголошені й доповіді, один д-р Галиною Лащенко, а другий Стефанією Савчук, головою ОУК із Канади.

В неділю вечером відбувся бенкет при переповненій залі. Бенкет у більшості присвячений був вшануванню 20-ліття головування проф. Грановського в Центральній Управі. Тостмастером бенкету була Павлина Різник, яка представила всіх почесних гостей, що сиділи за президіяльним столом, між ними й заступника ґубернатора Стейту Мішіґен. На самому початку бенкету Микола Бігун згадав, що якраз сьогодні в Мюнхені відзначують святочно ювілей 75-ліття ґен. Миколи Капустянського, а тому запропонував присутнім прилучитися до того святкування й відспівати Многая літ заслуженому ґенералові. У час бенкету виголосили привітання лише ред. О. Жданович із Франції, Стефанія Савчук із Канади і представник ґубернатора. Почесною гостею на бенкеті була пані Ірина Т. Грановська й вона виголосила головну промову, що була прийнята оваційними оплесками. Від членства ОДВУ, УЗХ і МУН інж. Степан Куропась підніс заслуги проф. Грановського й його вклад у організацію та передав наступний том поезій Шановного Ювілята, яке видрукувало своїм коштом членство ОДВУ. УЗХ і МУН. На закінчення бенкету Маруся Попович прочитала привітального листа від проф. Грановського з лічниці в Ст. Пол. По бенкеті відбулися танки, де всі забавлялися до пізньої ночі.

В понеділок 3-го вересня продовжувалися наради ОДВУ і УЗХ, ухвалено відповідні резолюції й вибрано нові керівні тіла.

В суботу й неділю відбувся і З'їзд академічної молоді «Зарево», на якому рішено включитися в систему Братніх Організацій і спільно працювати для визвольних змагань.

***

ДЕЯКІ З ЧИСЛЕННИХ ПРИВІТАНЬ ЮВІЛЕЙНОМУ З'ЇЗДОВІ УЗХ

До Президії Ювілейного З'їзду
Українського Золотого Хреста в Дітройті, ЗДА.

Дорогі Подруги!

Не маю змоги бути серед Вас, щоб радіти з Вами небуденним святом, що ним є 25-ті роковини заснування і діяльности заслуженої Вашої Організації. І коли неможливо мені піти назустріч Вашим милим запросинам і бути приявним на цьогорічнім Вашім Ювілейнім З'їзді, знайте, що в днях 1, 2 і 3-го вересня духом буду з Вами. Цим шляхом прийміть мій гарячий привіт і побажання повного успіху Вашому Ювілейному З'їздові.

Слідкуючи від років за Вашою жертвенною працею на гостинній американській землі, мило мені ствердити великий крок вперед у діянні Українського Золотого Хреста. Користуюсь нинішньою нагодою, щоб в імені Укаїнського Націоналістичного Руху висловити всім Вам, Подруги, глибоку подяку за Ваш великий дотеперішній вклад у виді моральної й матеріяльної підтримки для нашої визвольної боротьби.

Бажаю, щоб цей Ювілейний З'їзд був зворотним пунктом до ще могутнішого дальшого розгорнення Вашої дії, щоб дав Вам змогу подати помічну руку ще не одному немічному другові і не одному боєвикові-інвалідові, щоб Ви були в змозі обтерти сльозу ще не одній вдові і не одній сироті по впавших друзях наших.

Хай Господь благословить Ваші шляхетні замисли, почини і діла, що зміряють до добра і радости тих, які так мало в житті зазнали їх. Україна Вам своє материнське спасибіг скаже.

Слава Україні!

Андрій Мельник
Голова Проводу Українських Націоналістів

***

Хвальній Головній Управі
Українського Золотого Хреста в ЗДА
на руки Голови УЗХ.

Високоповажана Пані Голово!

Прошу прийняти мою подяку за Ваше миле запрошення на Ювілейний З'їзд Українського Золотого Хреста.

З жалем повідомляю, що не зможу взяти участи у Вашім Ювілею і не зможу особисто віддати моєї

пошани і признання так заслуженій Організації, як Український Золотий Хрест.

Бажаю успіхів у Вашій жертвенній і корисній праці.

Слава Україні!
ген. Микола Капустянський

***

Світлому Ювілейному З'їздові
Українського Золотого Хреста.
Високий З'їзде, Високопаважані Делеґатки і Гості!

Щиро дякую за запрошення на Ваш Ювілейний З'їзд. Мені дуже прикро, що я не можу особисто взяти участи у Вашому З'їзді, щоб безпосередньо, спільно з Вами радіти із здобутків і успіхів за пройдених 25 років діяльности Українського Золотого Хрест, та ще з перемогами труднощів, зокрема в чанів дальшої праці на майбутнє.

Двадцятип'ятиріччя творчого існування організації того характеру, що Український Золотий Хест, та ще з перемогами труднощів, зокрема в часі другої світової війни, це є неабияка радість і свято.

Я був у Вас двома наворотами, в 1952 і 1956 роках. Відвідуючи поодинокі місцевості, від Ню Йорку по Лос Анджелес, я мав нагоду безпосередньо приглянутись до праці Головної Управи Українського Золотого Хреста і поодиноких його Відділів, чи Делегатур, а навіть поодиноких жінок, де ще немає ані Відділів, ані Делеґатур, але є добра воля допомогти Українському Золотому Хрестові. Тими своїми безпосередніми спостереженнями я доповнив собі відомості, що їх мав до того часу, ще в Україні, чи вже і на еміграції в Европі, про значіння, працю і діяльність Українського Золотого Хреста.

На основі тих відомостей і безпосередніх спостережень, враховуючи ті труднощі і ускладнення, в яких приходиться Українському Золотому Хрестові працювати, я можу лише ствердити, що Український Золотий Хрест має з чого бути гордим за пройдені 25 років з їх успіхами в праці чи то на відтинку національно-виховному, чи духово-культурному, чи допомоговому, чи навіть політичному, враховуючи сюди й матеріяльну допомогу визвольним змаганням українського народу так між двома світовими війнами, як і по другій світовій війні.

Це є ті успіхи, з яких Ви будете робити підсумки й якими будете радіти на свойому Ювілейному З'їзді й я з Вами.

Але ця радість повинна бути, і напевно буде нічим іншим, як лише стимулом і наснагою до дальшої праці. Перед Українським Золотим Хрестом, поза всіми іншими, вже вичисленими завданнями, є ще одно чи не найважче й найвідповідальніше завдання, а саме: бути кузнею-горном, у якому сталиться характер і завзяття української жінки-матері, що має дати не лише біологічну, але й моральну субстанцію національній спільноті, виховуючи своїх дітей, від колиски починаючи, щоб згодом разом із церквою і школою продовжувати це виховання аж до віку зрілого з тугими моральними засадами творчого громадянина.

Це є завдання й відповідальність у житті народу, на рівні боротьби за самостійне життя того ж народу, бо самостійне життя народу узалежнене від моральної тугости його громадян, а через них і його самого, як цілости, якої основи дає жінка-мати спільно з церквою і школою.

І я не сумніваюсь, що Український Золотий Хрест, як дотепер, так і надалі, вив'яжеться з тих усіх важких і відповідальних завдань.

Ваш високий З'їзд буде напевно всі ті питання розглядати й вирішувати, і в тому я бажаю Вам якнайкращих успіхів і всіх Вас вітаю.

Слава Україні — Слава Америці!

Осип Бойдуник

***

До Хвального Ювілейного З'їзду
Українского Золотого Хреста.

Високоповажані Подруги!

Виконую приємний обов'язок, пересилаючи Учасницям Вашого З'їзду дружній привіт та якнайкращі побажання творчої і благодійної праці Українського Золотого Хреста.

Радіємо Вашим Ювілеєм і бажаємо плодоносних осягів у наступному чвертьстолітті.

Слава Україні!
Євген Мацях, в. о. Секретаря ПУН

***

До Хвального Ювілейного З'їзду
Українського Золотого Хреста в ЗДА.

Високоповажана Пані!

Вітаю Вас з великим Вашим торжеством 25-ліття успішної діяльности в несенні допомоги потребуючим, як Батьківщині, так і виходцям з неї, що опинилися у важких умовинах еміґрації.

Бажаю Вам у наступному 25-літті ще більше успіхів на благо нашого многострадального народу і славу всіх тих, що від нього походять і до нього в нових умовинах признаються.

Слава Україні!
Яків Маковецький

***

До Ювілейного З'їзду
Українського Золотого Хреста в ЗДА.

Високоповажана Пані!

З великою приємністю пересилаємо наш щирий привіт та сердечні побажання Українському Золо-

тому Хрестові дальше успішно виконувати його благодійні завдання, що їх відчувають і українські залишенці в Европі, а в останньому часі через нашу організацію.

Слава Україні!

За Управу Української Служби в Мюнхені: Д-р Ст. Сулятицький, протоієрей П. Дубицький

***

До Президії Ювілейного З'їзду Українського Золотого Хреста в Дітройті, Міш.

Вітайте піонерки, щирі народні працівниці з 25-літтям! Честь і слава Вам, основоположницям і всім ідейним членкам Українського Золотого Хреста в Америці!

Ваша невпинна харитативна і культурно-освітня праця впродовж чверть століття позначена блискучими осягами, тривалими здобутками. Вони, наче ті ясні зорі, сіятимуть в історії організованого жіночого руху та блестітимуть добрим прикладом і непомильним дороговказом для майбутніх поколінь.

Хай 25-ліття Ваших дій і успіхів піднесе Вас ще вище та провадить до нових зусиль і ще кращих осягів у другому чертьстоліттів! З глибини серця цього Вам бажаю!

Стефанія Бубнюк, ред. «Жіночого Світу»

***

До Хвальної Головної Управи Українського Золотого Хреста в Ню Йорку.

Управа школи і Батьківський Комітет у Неллінгені, Німеччина, довідавшись, що зближається Ювілейний З'їзд УЗХ, уважають за свою честь і обов'язок заслати Вам сердечний український привіт і побажання успіхів у Вашій тяжкій, але так успішній праці для українського загалу поза межами нашої України.

Рівночасно дозвольте нам відмітити Вашу конкретну допомогу для наших земляків та їх дітей, що осталися в Німеччині та часто-густо змушені проживати в досить тяжких умовинах. Ваша матеріяльна допомога, яку одержують наші діти, має не тільки велике матеріяльне значення, але і не менше моральне, бо впевняє наших земляків у сильній вірі живучости українського динамічного духа і солідарности, що є ґарантом нашого спільного кінцевого успіху в формі вибореня вільної і суверенної держави всього українського народу!

Хай Бог Милосердний благословить Вашу тяжку працю і почини та скоро дасть усім нам дочекатися радісної хвилини воскресення нашої Неньки-України!

У вірі, що і в майбутньому за нас не забудете, залишаємося з глибокою пошаною до Вас щиро вдячні!

І. Блащук, за Батьківський Комітет

Софія Кушнір, за Управу школи.

Greetings

At the Banquet of the Ukrainian Gold Cross, ODWU, and MUN - Sept. 2, 1956

It is indeed regretable that, on account of my unexpected illness, I cannot be with you this evening, and am prevented from taking an active part at the regular Convention of the Organization for the Rebirth of Ukraine, and especially at the Silver Jubilee of the Ukrainian Gold Cross.

I want to greet you from the bottom of my heart with a few thoughts as they come to me in my hospital bed.

First of all, I want you to know that I am with you in my heart and spirit, even though I cannot be with you personally. I greet you all, and especially the members of the Ukrainian Gold Cross at this splendid landmark of the Silver Jubilee of your honorable and devoted work during the long quarter of a century. Your leaders and members have perpetuated the ideals of humanitarian and charitable work, **hand in hand with the ideal of love of freeedom and devotion to the liberation of the enslaved Ukrainian nation** to its own independent National statehood. All of you have served the cause of human freedom well, as is befitting, sincerely, and devotedly, in the organizational system of ODWU, the members of which are loyally devoted to the United States of America and to the liberation of Ukraine, as the most important factor and safeguard of the future security of America as well as the world's freedom. For all of this, you are to be congratulated. Slava Vam!

For the last 27 years ODWU, and for 25 years the Ukrainian Gold Cross, through their tireless but persistent efforts, have made their modest contributions to both the Ukrainian people, as well as to America. We have tried to inform our American friends about the problems of the East European complex. ODWU has tried to show that the Ukrainian question is the leading issue of our time, in spite of the fact that there is a sort of concerted effort to "Play it down" by the world diplomats. But Ukraine will persist to be the most vital problem of an international scope, and without a just solution of it, neither the peace of the world nor economic stability is possible. It is certain that the Ukrainian nation of about 50 million people, located in the most strategic geopolitical and geographic position, will not stop its struggle for freedom. It seems that the national issue of Ukraine, with its strategic implications

Проф. О. Грановський
Голова ЦУправи ОДВУ

in Eastern Europe, should inspire the thoughts and appropriate actions of leading men and women in the Western World, toward the realization of the age old hope of the Ukrainian people for their national statehood and independence. The Ukrainian issue deserves such consideration. Otherwise the West may lose its own freedom.

ODWU has a clean good record in serving the cause of Ukrainian liberation and the cause of American security. We desire not only to retain and jealously guard that honorable record, but we want to serve the noble cause of human freedom and the liberation of the enslaved Ukrainian nation to her independence. Since the day of the founding of ODWU our organization has ben in the ranks of vanguard forces in the struggle against communism in Ukraine and among the Ukrainian people in America, mobilizing our forces against the spread of insidious communist propaganda in the United States and wherever our voice could reach. We are proud of our record, which was gratefully acknowledged by President Eisenhower two years ago on the occasion of the observance of the 25th year of the founding of ODWU. It is a great pleasure to acknowledge the fact that at this Silver Jubilee of the Ukrainian Gold Cross we have a greeting from the American National Red Cross for the cooperation and humanitarian service rendered by the Ukrainian Gold Cross. There is a tremendous satisfaction in such an acknowledgement and it should inspire our forces to greater service and devotion to our honorable causes.

We are conscious of our strong potentiality as an indispensible force in the world's combat of international Communism, and I urge our members and friends to consolidate our strength and efforts for mutual action and give an example to all Ukrainians in the United States and abroad to the march forward to victory, for we believe that the old cause of liberation of Ukraine to its freedom must eventually win.

We need to maintain and to extend the splendid traditions of ODWU and the Ukrainian Gold Cross, established through the course of patriotic work for Ukraine and loyalty to the United States.

While we face some organizational difficulties, **we also face many great opportunities.** I am certain that our small difficulties will disappear if we only **give greater attention to greater things** and **give greater participation to our organizational needs.** We have many able men and women in our ranks. Some of them may be unpardonably idle in these trying and important times for us and for the world. We earnestly hope that these able people will assume greater leadership in ODWU and the U.G.C. and will find their opportunities and happiness of work, to the fullest.

Our conbined efforts should inspire our youth in MUN to greater activity and alltogether we will make new strides towards the achievement of our ideological goal - freedom of the Ukrainian people within their own sovereign national state in harmonious cooperation with the freedom loving peoples of the world.

In conclusion I may ask: - Use your forces! In the name of the millions who have lost their lives in this struggle, it is our sacred duty and moral obligation **to aid those** who now wage the underground liberation movement with all possible means available to them in Ukraine and abroad.

If you are not a member of ODWU, OGC, or MUN - join their ranks for greater service to human rights and liberty. What a wonderful goal to make your life fuller and happier.

We need you in loyal, creative work!
We want you to march with us, forward!
To liberty! To victory which must be ours!

A. A. Granovsky

Галина Лащенко

УКРАЇНСЬКИЙ ЖІНОЧИЙ РУХ І УЗХ

Д-р Галина Лащенко

В складних і важких умовах сучасности українські жінки займають дуже відповідальне становище, вагу якого не завжди усвідомлюють самі. Від їх волі, від їх витревалости залежить багато на тернистому шляху до здійснення давніх прагнень українських патріотів, у їхній боротьбі і безчисленних жертвах, складених протягом століть на вівтар батьківщини за її звільнення.

Серед европейських держав многострадальне життя ведуть горожани країн поза залізною завісою. Все ж країни — сателіти, як Чехословаччина, Польща, Румунія, Болгарія, Мадярщина, Альбанія, мають більше надій, що після звільнення від Совєтів, їх підтримають інші вільні держави світу, передусім ЗДА. «Біла» Росія, хоч і неохоче, всеж погоджується, якби в її користь змінились обставини, зі стратою Польщі, частиною якої довший час володіла, Латвії, Естонії й інших. Не те з Україною. З її стратою Росія ще довго не погодиться і робитиме все від неї залежне, щоб до того не допустити. Проти відокремлення України від Росії, на шкоду собі, стають і деякі інші держави, які гадають, що їм вигідніше підтримувати «велику» Росію. Деколи ця позиція випливає з почуття страху, з небажання псувати з Росією відношення. Всеж досвід минулого показав нам, скільки держав визнало Україну, коли в 1918 р. вона, як Фенікс, вийшла з небуття. Німеччина, Австрія, Туреччина, визнали Україну і послали туди своїх послів. Англія і Франція вислали в Україну військових аташе. В Лізі Націй голову української дипльоматичної місії в Парижі підтримував польський посол і представники Південної Америки. А американський сенатор Ковпленд вніс «бил» до конґресу про ивзнання України. Утвердження большевицької влади в Україні припинило розвиток дальших дипльоматичних відношень держави схвилювали підземні джерела прихованої народньої енергії, що й по прогрі ще довго вибухала в повстаннях, в появі блискучих талантів у літературі, в енерґійній праці науковій, в Україні і в еміґрації, нарешті в підпільній політичній праці СВУ. В Західній Україні і еміґрації між 1939-41 рр. збуджена енергія, викликана зростом організованого українського націоналізму, перемагала всі труднощі польської, румунської і чехословацької окупації і давала сильні молоді кадри не лише в Галичині, Волині, Буковині, Закарпатті, але й в колах першої еміґрації. На жаль кріваве купіль, учинена німецьким ҐПО, і боротьба в УПА зрізали кращий цвіт цих молодих і надійних сил, а таємна рафінована совєтська пропаґанда внесла розбиття, а тим послабленням в сильну колись організацію. Окупація Совєтами всіх українських земель, нова еміґрація в найдальші країни світу, де люди мусять пристосовуватись до незвичних умов життя, притуплюють гострість почувань, підточують сили до боротьби, ламають волю. Україна проходить нову Ґолготу. Крім нищення розстрілом, засланнями, голодом, Совєти вигадали ще інші способи вбивати українську душу. Виселюється цілі околиці на цілинні землі далекої півночі. Україна заселюється монголами і взагалі інородцями. Переміщується народні звичаї, перемішується навіть мова. В сільських колгоспах України радіо виспівує російські пісні про «общую родіну», щоб українська селянська молодь, постійно чуючи ці пісні, сама навчилась їх співати. І замість «Ой, на горі там женці жнуть...» щоб парубки й дівчата співали: «Хороша страна моя родная» і інші російські пісні і частушки. В російській сучасній літературі постійно вживається українські слова, там, де вони зовсім непотрібні. В совєтських фільмах українські дівчата з'являються в якихось циганських чи мадярських корсетках, бо це мовляв «все равно», а в народніх одягах російських підозріло багато зовсім українських вишивок. В житті свідомо все перемішується, щоб стирати різниці, передусім між українським і осійським народами.

Ф. Кордуба

ГЕНЕРАЛ-ХОРУНЖИЙ МИКОЛА КАПУСТЯНСЬКИЙ

(В 75-ліття народження)

Українській Визвольні Змагання 1917-21 рр. передали в спадщину грядучим поколінням нашого народу декілька осіб, які творять сеніорат еліти, без якої не може обійтися жоден нарід, який бореться за своє визволення. В часі Визвольних Змагань 1917-21 рр. Україна болюче відчула брак відповідної кількости своєї національної еліти, що й було при невеликій національно-державній свідомості та невизрінню до суверенного державного життя, одною з головних причин нашої програної.

В цьому періоді Визвольних Змагань українського народу взяв найактивнішу участь ген. хор. Микола Капустянський.

Народився Він 30. березня 1881 р. у священичій родині у селі Чумаки, катеринославського повіту, недалеко славної Хортиці. Здобувши загальну середню і військову освіту, був активним учасником трьох війн, в тому двох світових. В 1904-5 рр. як доброволець-старшина бере участь у російсько-японській війні. В 1917 р. Микола Капустянський був співтворцем організації Українських Збройних Сил УНР, а в 1939-45 рр. — одним з найбільш активних старшин «старої войни» на українському політичному відтинку.

Будучи великим ентузіястом військової справи ген.-хор. Миколі Капустянському на своєму життєвому шляху приходилось побороти багато різних труднощів, з великими зусиллями і безперебійною працею здобути заслужений авторитет серед українства старої генерації.

Військовий шлях Миколи Капустянського починається в 1900 р., з вступленням добровольцем в 136. феодосійський полк піхоти. По однорічній службі, з підстаршинським ступнем вступає до старшинської школи в Одесі, яку закінчує в 1904 р. в ранзі підпоручника. По закінченні школи його переносять до 105. оренбурзького полку піхоти. В зимі 1904-5 рр. добровільно голоситься й бере участь в японсько-російській війні в 8. стрілковому полку, який в той час перебував у Владивостоці. В 1906. р., по закінченні війни, Микола Капустянський дістається через Нагасакі, Сінгапур, Кольомбо, Порт-Саїд до Одеси, звідки вертає назад до 105. полку, який в той час гарнізонував у Вильні. В 1909 році, по зложенні конкурсового іспиту, Микола Капустянський вступив в Імператорську Миколаївську Военну Академію Генерального Штабу, яку успішно закінчив в 1912 р. По закінченні цієї Академії Миколу Капустянського зараховано в склад старшин генерального штабу російської армії.

В 1913 р. він викладає військові дисципліни у Виленській старшинській школі.

З вибухом першої світової війни в 1914 р., в ранзі капітана ген.-штабу, Микола Капустянський був приділений до 5. Стрілкової Бригади в Сувалках. Разом з цією формацією бере участь в боях під Ґумбіннен. Ця бригада належала до маневрових з'єднань, тому її перекидувано з відтинка на відтинок, в склад різних армій, де тільки була потрібна допомога проти німецької армії. В 1915 році іменований штабовим офіцером до III. Армійського Корпусу з підвищенням ранґи до підполковника ґенерального штабу. В зимі 1916. р. одержує номінацію на начальника штабу 173. піхотної дивізії, а в першій половині 1917 року підвищений до ранґи полковника генерального штабу. Революція 1917 року застала Миколу Капустянського як начальника штабу 173. піхотної дивізії.

За час служби від 1914. до червня 1917. р. по дивізійних і корпусних штабах в характері старшини ген.-штабу здобув за заслуги низку орденів з орденом «золотої зброї» включно.

Не зважаючи на це, що Микола Капустянський находився серед російського оточення, бо в штабах переважав московський елемент, він потрапив зберегти своє національне Я. Його підготовка по різних школах й у Военній Академії була запляннована для добра України. Працюючи серед московського моря, ще як молодий старшина, не зневірювався тим, що український нарід був зарахований до меншевартних. Він жив і діяв у сфері впливів історії свойого народу, пам'ятаючи славні походи князів Київської Руси і гетьманів з часів Козаччини. Війнам гетьмана Богдана Хмельницького присвятив М. Капустянський більшу студію, звертаючи в ній увагу не тільки на стратеґію великого гетьмана, але, що важніше, на тогочасні політичні відносини, які не сприяли здійсненню замірів Гетьмана Хмельницького.

Вийшовши з московського оточення з незвихненим хребтом, Микола Капустянський складає в червні 1917. р. заяву до Української Центральної Ради про своє бажання взяти участь у творенні Українських Збройних Сил. Був це чи не одинокий старшина генерального штабу, який в перших місяцях революції зголосився до служби в Українській Армії, яка в той час ставила щойно свої перші основи. Його приділено до 1. Української Дивізії, Пер-

шого Українського Корпусу. Ця дивізія була сформована з переорганізованого 34. армійського корпусу, яким командував ген. Павло Скоропадський.

Першою Українською Дивізією командував ген. Гандзюк. До штабу дивізії Микола Капустянський був приділений в серпні 1917 р. Під кінець жовтня ц. р. Микола Капустянський брав участь як делеґат у III. Українському Військовому З'їзді. На цьому З'їзді винесено постанову про проголошення Української Народньої Республіки, що було здійснене III. Універсалом Центральної Ради. Довідавшися про большевицький переворот, З'їзд обміркував справу оборони України перед наступом збольшевизованих військових з'єднань вояків кол. царської армії, які окремими маршрутами з Південно-Західнього і Румунського фронту прямували на Київ. Під безпосереднім командуванням М. Капустянського Першій Українській Дивізії вдалось змусити до капітуляції 34. вітебський збольшевизований полк, який маршував із Старо-Костянтинова з завданням опанувати вузлову станцію Шепетівку, щоб пробитися до Києва. Крім цього в тому ж часі українським частинам під командуванням М. Капустянського вдалось захопити штаб 11. армії большевиків, які вже були опанували Старо-Костянтинів.

Дуже багато причинився Микола Капустянський своєю наполегливою працею до ліквідації замішення серед українського вояцтва, яке постійно находилось під обстрілом большевицької пропаґанди, і привернення його в лави українських національних військових частин. Рівночасно треба стало мати на увазі факт, що до кінця наших Визвольних Змагань, урядові УНР таки не вдалось зліквідувати анархії, яка творилась внаслідок большевицької пропаґанди. На цьому дуже багато потерпіла передусім українська військова справа, бо не було спроможностей перевести організації збройних сил України в таких розмірах, щоб можна було її протиставити переважаючим силам большевиків.

Наказом Генерального Військового Секретаря С. Петлюри Микола Капустянський був іменований начальником штабу 11. Армії і на цьому становищі перебував до кінця 1917 р.

Напочатку 1918 р. на пропозицію Ради Південно-Західнього фронту Микола Капустянський перебрав обов'язки начальника штабу в місті Бердичеві, дальше організуючи спротив проти переважаючих большевицьких сил.

За гетьмана Павла Скоропадського в 1918 р. Микола Капустянський працював як начальник штабу дивізії, рівночасно керуючи Военно-Науковим Комітетом при Генеральному Штабі. По ліквідації Гетьманату Директорія УНР іменувала Миколу Капустянського начальником оперативного відділу й заступником першого генерал-квартирмайстра, а потім першим генерал-квартирмайстром Дієвої Амії УНР, яка була під начальним командуванням Головного Отамана Симона Петлюри. В 1920 р. піднесений до ранґи генерал-хорунжого урядом УНР. В тому ж 1920 р. Головний Отаман призначив генерал-хорунжого М. Капустянського найвищим представником Української Армії при маршалі Йосифові Пілсудському і його штабі. На цьому становищі Микола Капустянський працював продовж 2-ох місяців, докладаючи всіх зусиль, щоб оборонити галицькі бригади армії УНР перед тиском польського штабу.

В часі відступу поляків перед большевицьким наступом Микола Капустянський опрацював еляборат, в якому з'ясував шкідливість для українців Варшавського Договору та звернув особливу увагу на його нарушення польською стороною. Цей еляборат був одобрений Головним Отаманом, а також підписаний Начальником Українського Генерального Штабу генералом Сінклером та був вручений польському Генеральному Штабові у Варшаві.

Прибувши до Варшави й зорієнтувавшись у ситуації, Микола Капустянський увійшов в контакт з відомим російським революціонером Борисом Савінковим для спільної боротьби з червоною армією. Ген. Капустянському пощастило довести Савінкову доцільність для успіху цієї боротьби визнати владу УНР на чолі з Головним Отаманом С. Петлюрою, як речником незалежної Української Держави, на що Борис Савінков погодився.

Осінню 1921 р. Головний Отаман Симон Петлюра делеґує Миколу Капустянського разом з відпоручником Укр. Ген. Штабу нполк. Нізієнком до Букарешту для переговорів з румунським урядом в справі протикомуністичного союзу країн: Україна, Румунія, Польща. Переговори були переведені з міністром закордонних справ- міністром військових справ і начальником румунського генерального штабу успішно, але їх реалізацію зірвали поляки.

Цим актом генерал М. Капустянський кінчає свою участь у Визвольних Змаганнях в їх регулярній фазі, включаючись у революційно-підпільну фазу.

В багатій тематиці українських праць Миколи Капустянського зустрічаємось зі статтями, які глибоко аналізують причини нашої програної в 1917-21рр. Зокрема автор дуже глибоко відзеркалює цілу трагічність нашого збройного чину. Між сумними картинами нашого минулого, М. Капустянський відтворив в усій повноті героїку свого покоління й усі ті труднощі, які стояли на перешкоді в здійсненні нашого національного ідеалу.

На особливу увагу заслуговує капітальна праця Миколи Капустянського «Похід Українських Армій на Київ і Одесу», що її написав він в таборі інтернованих в Ланцуті, в Польщі. В цій праці М. Капустянський представив невмирущу епопею — похід українських армій — Наддніпрянської і Галицької, — як доказ сили соборництва, яка продемонструвалась знаменною подією — здобуттям столиці України, 31 серпня 1919 р. та розгромом 14. совєтської армії. Ця подія в історії наших Визвольних Зма-

гань блискуча безмежним героїзмом і самопосвятою її учасників та скріпленням кров'ю кращих синів Наддніпрянщини й Галичини Акту Соборности, проголошеного 22. січня 1918 року в Києві.

На окрему увагу заслуговує період діяльности М. Капустянського від 1922 року по сьогоднішній день. Цей період М. Капустянський присвятив теоретично військовій праці, роботі на революційному і політичному та суспільно-громадському відтинках.

Теоретично-військова діяльність ген. хор М. Капустянського

Після програних Визвольних Змагань 1917-21 рр. Микола Капустянський не занехує зійськової справи в теоретичній площині, бо для практичного переведення її в життя українство втратило реальні можливості. Українські землі опинилися під чотирьома займанцями, з яких кожний почав примінювати таку політику до українців, яка йшла в користь його державних інтересів. Ген. М. Капустянський з великим знанням справи і величезним бойовим досвідом приступає до розрібки військової концепції.

На особливу увагу заслуговують його авторські й редакторські праці на фахові військові теми, які він публікував чи то у формі окремих студій чи статтей по різних журналах під совїм правдивим чи прибраним прізвищем.

В 1922 р. переїхавши до Скальмежищ, недалеко Каліша та Щепйорна, де находились табори інтернованих польським урядом вояків Армії УНР, М. Капустянський бере активну участь у видаванні журналу «ТАБОР», який виходив стараннями старшин Армії УНР. В першому числі ген. М. Капустянський друкує свою глибоку студію п. з. «Політика і стратегія», в якій обговорює політику і стратегію, як два нерозривні фатори держави і дуже широко аналізує їхню пов'язаність зокрема у модерній війні.

В 1931-32 рр. редагує цикль праць для старшин п. з. «Військове знання», на сторінках яких насвітлює модерну війну.

В 1938 р. зредагував два воєнно-наукові збірники: «За збройну Україну» та «Війна і техніка». Більшість статтей надрукованих з тих збірниках були написані М. Капустянським під правдивим чи прибраним прізвищем. В обох збірниках трактувалися важливі проблеми прийдешньої війни, ваги та важливости модерних родів зброї. У збірнику «За збройну Україну» генерал М. Капустянський накреслив головні напрямні української воєнної доктрини для першого періоду визвольної боротьби — звільнення України від влади окупанта.

Напочатку 1940 р. М. Капустянський опрацював студію «Фінсько-советська війна 1939-1940», що її виголосив в публічних виступах для українського громадянства у Кракові, Варшаві, Сяноці й інших місцевостях. В цій студії автор подав багато факторів, які склалися на поразку сильнішої під кожним оглядом червоної, від малочисельної фінляндської, армії. Порівнюючи студію ген. Капустянського з подібними студіями на ту саму тему німецьких, французьких й англійських дослідників цієї війни, можна ствердити, що висновки Миколи Капустянського заподані в цій студії відповідають дійсному станові.

Під кінець 1950 р. ген.-хор. М. Капустянський був ініціятором заснування «Українського Воєнно-Наукового Товариства», яке було зорганізоване на позапартійному принципі з колишніх старшин українців, які служили в різних арміях.

Не зважаючи на свій поважний вік, ген. М. Капустянський до сьогодні бере активну участь в усіх військових імпрезах. Своїми виступами, річевим, змістовним, глибоким підходом і прикладами, побудованими на фактах минулого, ген. Капустянський виявляє завжди багатогранну очитаність і знання всіх тих елементів, які належать до модерного військового мистецтва. Ще сьогодні М. Капустянський цікавиться технізацією, застосуванням нищівних засобів війни в стратегічному і тактичному аспектах. М. Капустянський постійно поглиблює свої знання читанням фахової військової літератури, зокрема у французькій мові. Особливу увагу звертає на четвертий фактор війни — партизанку, який в другій світовій війні відограв велику ролю. На цей фактор М. Капустянський постійно звертає увагу у совїх статях, друкованих в часописі «Українське Слово» (Париж).

В особі М. Капустянського орган Братства кол. вояків І. УД УНА «Вісті» має свойого найбільшого, серед наших ветеранів, прихильника і добродія.

Революційно-політичний і суспільно-громадський відтинок праці ген.-хор. М. Капустянського

Поза теоретично-військовою ділянкою ген. хор. М. Капустянський багато разів ангажувався в суспільно-громадську роботу. Він постійно, з найбільшою відданістю, присвячує свої сили по сьогоднішній день революційно-політичній акції, яка є спрямована проти найгрізнішого окупанта України — Москви.

Вже в 1922 р. по таборах інтернованих українських вояків в Каліші і в Щипйорно, М. Капустянський разом з викладами військової тематики, особливу увагу присвячує історії Визвольних Змагань українського народу за державну суверенність.

Під кінець 1923 р. в порозумінні з тодішніми речниками Української Військової Організації (УВО) переїжджає до Франції і там уже в 1924 році основує Українську Громаду. Ставши головою цієї громади, всю працю зосереджує на боротьбі проти

всіх окупантів України, пропаґуючи гасло «опертя на власні сили». В 1931 р. М. Капустянський основує разом з Миколою Сціборським і Олексієм Бойковим організацію Український Народний Союз і довший час очолює цю наскрізь соборницьку організацію. В Парижі особа ген. М. Капустянського здобула заслужену пошану й авторитет серед української політичної еміґрації. З пошаною до нього ставилася українська інтеліґенція, а зокрема великою популярністю і любов'ю втішався він серед українського робітництва.

В 1935-6 рр. ген. М. Капустянський відвідав українську еміґрацію в ЗДА і Канаді. Напротязі десяти місяців він мав коло 80 виступів, в більшості яких виголосив низку рефератів. В часі цього побуту М. Капустянський нав'язав контакти з військовими і політичними чинниками ЗДА і Канади.

В 1939 р. М. Капустянський переїздить з Парижу до Відня, де разом з Проводом Українських Націоналістів бере активну участь у процесі усвідомлення населення й організування державности Карпатської України. В той час він складає протести представникам країн мюнхенської наради проти аґресії Мадярщини на Карпатську Україну.

Під кінець 1939 р. переїздить з Відня до Кракова. З ініціятиви ген. Капустянського створено в Кракові Об'єднання Українських Комбатантів, якого головою обрано нашого Ювілята. З вибухом німецько-большевицької війни М. Капустянський нелеґально переходить до Львова і звідтіля разом з іншими чільними націоналістами прибуває до Києва, де з д-ром Кандибою-Ольжичем й інж. Бойдуником стає ініціятором, а згодом і членом (заступник голови) Української Національної Ради, що її створено 10 жовтня 1941 р. На ОСУЗ творить підпільну організацію Полуботківців з філіями по головних містах України.

Коли німецька адміністрація приступила до арештів на ОСУЗ, ген. Капустянському таланить виїхати з Києва до Рівного, де поступово організує і розгортає протинімецьку акцію. В Крем'янці нелегально виголошує доклади, інформуючи українську інтеліґенцію про політику окупанта і про заходи українських революційних і політичних чинників у процесі розгортання спротиву німецькій окупації. І звідси ген. М. Капустянський мусить скоро виїздити, щоб на коротко зупинитись у Львові. Але тут уже перебуває під стислим наглядом німців. Мимо того йому таланить конспіративно виголосити декілька усвідомлюючих українське суспільство рефератів.

При кінці 1943 і на початку 1944 рр., коли німці заарештували всіх відомих їм українських націоналістів з полк. Мельником на чолі, ген. М. Капустянський заарештований львівською політично-поліційною владою, але його залишено в умовній свободі, з огляду на дальші німецькі військові пляни. І ще цього самого 1944 року літом в Криниці до нього звернулися німці з пропозицією зорганізувати український корпус.

У відповідь ген. М. Капустянський поставив німцям політичні передумови, його заарештовано в Криниці та посаджено до в'язниці у Новому Санчі. По звільненні з ув'язнення, ген. Капустянський переїхав через Відень до Мюнхену.

По закінченні II. світової війни М. Капустянський бере активну участь в Союзі Українців Воєнних Інвалідів, в якому є почесним головою і в Союзі Українських Ветеранів, а його виступи залишали завжди глибоке враження на учасників поодиноких з'їздів чи слухачів при інших нагодах. В 1946 р. опрацював друге видання своєї праці «Похід українських армій на Київ і Одесу». Виголосив низку різних рефератів у всіх окупованих зах. альянтами зонах Німеччини й Австрії.

В 1948 р. при однозгідності всіх українських політичних фракцій, які входили в склад Української Національної Ради ген. М. Капустянський був обраний керманичем військового ресорту ВО УНР. З того становища в різних періодах часу а також і тепер вживав і вживає різних заходів перед відповідними чинниками Заходу, щоб їх належно поінформувати про ролю і значення України як ключевого чинника в розв'язуванні проблем Східньої Европи.

Як один з чільних членів УВО, бере участь у Першому Конґресі Українських Націоналістів, будучи заступником голови І. Конґресу, а на дальших — Другому і Третьому — Великих Зборах Українських Націоналістів був головою Президії. На 4. ВЗУН, що відбувся в 1955 р. був обраний його Предсідником. Від Першого Конгресу по сьогоднішній день був постійно членом Проводу Українських Націоналістів та являється Заступником Голови ПУН.

Як військовий референт ПУН, ген. М. Капустянський завжди був проти творення окремих військових партійних підбудівок, уважаючи, що військова справа це загально-українська справа, без різниці партійно-політичних переконань. Тому досьогдні ген. Капустянський докладає всіх зусиль в тому напрямку, щоб навести лад в нашому комбатантському житті на еміґрації, яке повинно бути відполітизоване, а колишнє вояцтво на військовому відтинку мусіло б знаходити спільну мову й доправадити до об'єднання в одному керівному осередку.

***

Не тільки українське вояцтво, а вся українська національна спільнота з гордістю приймає участь в 75-тилітньому ювілеєві заслуженого перед Батьківщиною визначного воїна і громадянина, високо оцінюючи його високі прикмети духа, характеру й волі.

Українське воєнне мистецтво в Ювілятові гордиться:

— творцем модерної української воєнної доктрини, будівничим військової стратегії першої фази

дати, що деякі здобутки української громади в ЗДА з перед другої світової війни сьогодні взагалі неперевершені. До таких треба зачислити широко розгорнену громадську й політично-освідомну акцію, що її вела ОДВУ в тому часі, яка разом зі своїми братніми організаціями здобулася на видавання постійного світоглядового й політичного періодика англійською мовою «Трейдент».

Оце перед нами картини, чи уривки відомостей з різних ділянок життя. Запізнавшися з ними, ми ще далекі до того, щоб схопити загальні рямки нашого тодішнього життя, його внутрішні закони, діючі в даний час течії, та те все, що носить збірну назву: життя громади. Те все для нас, як цілість, замкнена книга. Це ще, не зважаючи на наші всі осяги й ще більші деклямації про наші аспірації, иепіднята цілина, буйний степ, на якому поруч ростуть прекрасні квіти — осяги попередніх поколінь, а біля них всіляке бодячча. Тієї цілини не зрушив ще історик — вгорі вже сказано про невистаючість різних «матеріялів і причинків», — ні письменник, ні драматург, ні поет, всі вони ще не злапали ритму цього життя, його суті, краси й сили, його значення й ролі в творенні майбутнього України. Досьогодні ми ще не маємо, повторяю, ми ще не маємо устислої науково-критично опрацьованої історії української еміґрації в ЗДА! Прямо не хочеться вірити в те, але це факт. Факт, який нам б'є прямо в лице. Є в цьому напрямі одна-однісенька книжка, давно вже перестаріла й неактуальна, при тому далеко не відповідаюча потребі, а саме «Українська іміґрація в З'єдинених Державах Америки», написан аукраїнським соціялістом і патріотом Юліяном Бачинським ще в 1912 р. Видана щось в трьох тисячах примірників, вона сьогодні справжній унікат. Значить, немає в нас того, що мусить бути настільною книжкою в хаті кожної української родини в ЗДА. Книжка, від якої кожен мусить починати своє вивчання української Америки й прямо свої перші кроки тут. Та навіть більше: ми навіть не чуємо ні в пресі, ні на публічних виступах про потребу, палючу потребу такої книжки. З нашої преси і з публічних виступів наших діячів тут почуєте про все: про Арґентіну й Китай, умовини життя в Індії, французькі партійні кадрилі, англійські вибори, іранську нафту і сотні інших прецікавих історій — які без сумніву теж треба знати — але тільки не довідаєтеся про нас самих тут, про наше минуле, про наші перемоги й поразки, про їх причини й наслідки. Нащо кому того?

Вправді недавно була в пресі згадка про те, що на терені УВАН в Ню Йорку повстала група для виучування історії української іміґрації в ЗДА, були навіть якісь маленькі виступи в тому напрямі, але якщо справа піде далі таким «бурхливим темпом», то ми ще почекаємо добрий десяток років заки історію української іміґрації в ЗДА матимемо змогу читати й то тільки тоді, коли її напише якийсь Армстронг.

Оце, так сказати б, сторінка з минулого, чи про минуле. А тепер кілька слів про сучасність. Кажуть, що найкраще віддзеркалення сучасности можна знайти в періодичній пресі, яка «хапає життя на гарячому». То ж возьмім якийнебудь напр., український щоденник в ЗДА. На першій сторінці біжучі вістки зі світа. Ціла сторінка. Часом щось перепаде з українського життя. Не є виною редакторів, що всі ті вістки ви читали принаймні день перед тим в англомовній пресі, але це факт. Очевидна річ, що користи багато вам з тих вісток немає, хіба часом з коментаря. Тоді беретесь до другої сторінки. Це поважніший, глибший матеріял. Чи маю вам повторяти про що там довідаєтеся? А про українське життя, чим дихає й як думає наш чоловік в ЗДА — знайдете час до часу заагльникову статтю і маленькі матеріяльчики про події з місць. Чи виробите собі з того картину, чим живе, чого прагне, що любить, а що відкидає українець в тій країні? Очевидна річ, що ні. Ви можете часом довідатися про якесь свято, чи доповідь серед гірників у Вилкс Беррі, або фармерів з Висканзен, але про їх щоденне життя кожної людини в цій країні ви нічого не довідаєтесь. Ви можете жити роки й десятиліття тут і якщо не пізнаєте цього всього з власної ініціятиви, то ніяка преса картини цього вам не подасть. Тим ніхто не займається. Тому й не диво, що ціла дотепер перед вами розвинута проблематика нашого життя в ЗДА — святочнозбіркова. Лидини з поза цього всього не видно. А якже тоді підійти до неї, коли ви її не знаєте, коли ви нею не цікавитеся, коли ви її не бачите на заводі, фабриці, чи шахті, у хаті, на лоні родини, чи серед друзів?! І то не зважаючи на прекрасні американські приклади. Кожен, найповажніший американський орган з найбільшою радістю зацитує опінію, висловлену в якійнебудь фабриці робітником навіть на найповажнішу тему, в кожному найповажнішому американському органі знайдете не лише «перекрої» зі щоденного життя американців різних закутин тієї великої країни, але не в нас. А як мило було би почитати репортажі, такі звичайні записки про щоденне життя й клопоти, про думки й почування не святочного промовця, чи редактора, але одного з тих «півтора мільйона».

А без того ми ніколи не будемо знати справжнього характеру нашої «маси» в Америці, ані не будемо мати повної уяви, чим ми властиво є. Які є наші слабості й що є нашої силою, що в нас будує, а що ослаблює, та врешті на що ми здібні. Бо що ми ще не розвинули всіх своїх засобів, ані не використали всіх своїх можливостей в наших силових позиціях тут — це для кожного ясне. Кожному очевидна далека дорога перед нами, але методи якнайскорше і найуспішніше її пройти нам ще невідкриті.

Очевидна річ, що вина в цьому не лише преси, яка так мало займається нашим життям тут, в неменшій мірі відповідальність паде на інших робітників пера, які теж не бачать американсько-українських мотивів, американсько-української тематики, не творять творів з нашого життя тут, а тим самим не стають поштовхом до дальшого росту й кристалізації. Не менші відповідальні й організатори різних клітин збірного життя, які занадто часто не чують під собою землі, по якій ходять.

Декому, може, на перший погляд здаватися, що може воно якраз і правильно не зростатися з місцевим тереном, з потребами українського елементу тут, щоб у цей спосіб задержати якнайміцніші духові зв'язки з нашою Батьківщиною. Але так може тільки здаватися. В дійсности є навпаки. В дійсности, вирощуючи свою силу, збільшуючи своє значення в тій країні, пізнаючи себе докладно й вивчаючи всі особливості, принесені нами сюди й набуті тут, ми не лише не послаблюватимемо своїх духовних контактів з Батьківщиною, але їх поглиблюватимемо, а в парі з тим будуть рости й наші можливості постійно зростаючої допомоги для неї.

Лев Биковський

ЗАХІДНЬО-АМЕРИКАНСЬКА ГРУПА УВАН

До групи українських наукових робітників на Заході ЗДА належить доктор економічних наук Сергій Кротюк, що прибув тому рік до Денверу з Міннеаполісу, Міннесота. Д-р С. Кротюк, ще з часів скитальщини в Зах. Німеччині, є старшим співробітником УВАН, Він займається питаннями аграрної політики, особливо української. Нині д-р С. Кротюк є співласником Української Будівельної Спілки в Денвері. Попри того роду практичну діяльність він продовжує працюавти в царині теорії української економіки і останньо виготовив більшу працю про «Аграрну політику України». Дня 7. квітня 1956 р. д-р С. Кротюк розповів на черговому науковому засіданні Денверської Групи УВАН про висліди своєї праці в доповіді — «До проблем аграрної політики України».

Це п'яте з черги засідання Денверської Групи УВАН відбулося, завдяки заходам п. Олександра Миколайського, в конференційній залі «Союзу Фармерів», що посідають в центрі міста один із кращих будинків у Денвері. Проводив зборами проф. Ст. Глушко, а секретарював інж. Л. Биковський.

В конспективній доповіді д-р С. Кротюк подав у вступі окреслення аграрної політики, як частини державної політики, що має на меті регулювати земельне питання в державі, дбати про зріст сільськогосподарської продукції і її збут та увзгляднювати інтереси народнього господарства в цілому. Виходячи з цієї дефініції, доповідач поділив свій реферат на дві головні частини: історію і політику питання, звертаючи головним чином увагу на зростаючу поволі в часі ролю селянства у цій царині.

У першій частині доповіді д-р С. Кротюк зреферував побіжно аграрні взаємовідносини в Україні, від княжої доби починаючи, підчас татарського лихоліття, за часів Галицько-Волинської держави; говорив про зміни, що наступили від 1397 р., після прилучення її до Польщі, про новий період в цьому відношенні після Люблінської Унії у 1569 р. Доповідач далі докладніше обговорив аграрні взаємовідносини, що витворилися, наслідком цього акту, за часів українсько-козацької доби; зокрема спинився на питанні т. зв. «реєстрових козаків». Після 1763 р. наступило запровадження кріпацтва російською імператрицею Катериною II і майже столітній період тривання «феодальних» взаємовідносин на підросійській Україні. В Галичині, Буковині й Закарпатті «Весна Народів» спричинила після 1848 р. відповідні зміни в аграрних взаємовідносинах. Реформа царя Олександра II у 1861 р. не була зроблена не на користь селянства в підросійській Україні. Потім д-р С. Кротюк зясував зміни в аграрних взаємовідносинах, що їх спричинила у 90-их роках XIX ст. світова криза. Вона різно відбилася на Правобережжі (введення технічних культур через запровадження цукроварства, гуральництва, тощо) і на Лівобережжі (де все ж таки переважала зернова господарка). Далі згадав про зміни в аграрних взаємовідносинах, що почалися в земельному стані посідання наслідком заснування Селянських Банків і про вільний зріст селянського землеволодіння від 45,7% у 1861 р. до 65,0% у 1909 р. Все ж таки відчувався триваючий брак землі, бо селянські земельні фонди збільшились на протязі того часу тільки на 20%, у той час як населення зросло майже на 86%. Тому почалася еміграція зі Зах. України до Західньої півкулі, а з Центральної і Східньої — на Сибір і Далекий Схід, з чого поволі витворилися Сіра і Зелена України. Одночасно від 1902, 1905 рр. попинаються на підросійській Україні селянські заворушення, що спричинили заведення т. зв. Столипінської земельної реформи. При цьому доповідач спинився зокрема на характеристиці «хуторської реформи». В міжчасі, на протязі 1895-1900

рр. починаються на підросійській Україні селянські му збільшується збут з України збіжжя. В дальшому доповідач з'ясуваз різниці у селянському землекористуванні на Московщині і в Україні (община і індивідуальне господарство). Аґрарна політика за часів Центральної Ради змагала до т. зв. «трудового господарства», за часів Гетьманату — відбувся зворот до поміщицького господарства. Трудовий Конґрес вернув до концепції трудового господарства. Доба «воєнного комунізму» на Україні мала переходовий характер, натомість НЕП викликав великі зміни, тому доповідач приділив цій добі більше уваги. З черги наступила доба колективізації. Вона буда катастрофою для українського селянства. Потім відбулося укрупнення колгоспів. Зокрема д-р С. Кротюк докладніше спинився на обговоренні державних машинотракторних станцій (МТС) і їх монопольно-диктаторської ролі визискуавчів в сільському господарстві України.

В другій частині своєї доповіді д-р С. Кротюк обговорив правдоподібну політику в царині упорядкування сільськогосподарських взаємовідносин в Україні на майбутнє, беручи під увагу узгіднення інтересів: працюючих на землі і держави. Як приклад того роду політики, він зреферував наслідки праць «Підготовчої Комісії Української Національної Ради на еміґрації у 1948-49 рр. в царині проблем будівництва сільського господарства України. Висновки цих праць були схематично слідуючі: слід йти назустріч індивідуальному селянському господарству, шляхом поступового переходу від сучасних форм землеволодіння, через співпрацю держави й селянства (особливо в справі забезпечення с. г. інвентарем, тощо. У своєму вигляді індивідуальне селянське господарство повинно відповідати вимогам держави і селянства, тому не сміє бути «карловатим». Воно повинно бути наставлене на збут с.господарських продуктів на ринок. Найкращою формою селянського господарства, на думку комісії, мало б бути т. зв. «трудове» господарство, коли одна родина при допомозі с.-господарських машин вправиться з обробкою свого поля. Розмір господарства залежатиме від с. г. районів України і міг би хитатися напр. від 10 гектарів на Правобережжі і до більших розмірів на Лівобережжі. Впроваджується «неподіл» господарств на зразок бауершафтів в Німеччині або майоратів в Англії. Справу інших спадкоємців можна різно вирішати (через Хліборобський Банк, підготовкою до професійної праці, через затрудиення в промисловості, і т. д.). Земля не може бути предметом торгівлі. Одночасно запроваджується плянування с. господарства (приклад в ЗДА). Вимагає того різнородність с. г. продукції на Україні (біля 25 культур), рівнож забезпечення сировиною промисловости, і т. д. Стандаризація с. г. продукції могла би бути осягнена через заснування по різних с. г. районах досвідних господарств. Їх значення та роля повинні бути, на думку комісії, більшими і ширшими, ніж досі. Вони не тільки стандаризують, але й наладнують збут с. г. продуктів. До того доходить поміч зі сторони с. г. кооперації. Індивідуальні селянські господарства по своїй формі повинні бути т. зв. «отрубними», коли садиби у малих селах, біля 40 родин у кожному, були б скупчені і розташовані в формі хреста, а поля довкруги такого села були б в одному шматку, як на хуторах. Цим осяглося б вигоди сільськогосподарського виробництва і культурного співжиття.

Свою доповідь д-р С. Кротюк закінчив зверненням уваги присутніх на складність, порівнюючи з іншими, проблеми, труднощі в її розв'язанні в еміґраційних умовах життя, здалека від терену. У той же час відчувається потреба опрацьовання завчасу концепції, найбільш зближеної до вимог життя, на випадок майбутньої практичної праці у звільненій Батьківщині.

В обгоовренні доповіді взяли участь пп.: інсп. Б. Сопінський, інж. А. Лиско, інж. Ю. С. З ширшим словом виступили з приводу доповідженого: проф. К. Левченко, д-р Б. Винар і інж. Л. Биковський. Запити й дискусії зводилися до самої назви доповіді — «Аграрна політика України», чи «Україні»?, методологічної сторони доповіді і до фактичного її змісту.

Наприкінці мав слово доповідач, даючи пояснення на запитання і полемізуючи, або погоджуючись із дискутантами. Чимало спірних питань, на його думку, не могли бути достатньо освітлені в доповіді через многість матеріялу, конспективність викладу і браку часу, бо ж тема на давалася що найменше на дві доповіді. Той самий брак часу, обмежуючи виступи дискутантів, не дозволив доповідачеві відповісти вичерпуюче на всі порушені ними питання.

Тому предсідник, закриваючи збори і дякуючи доповідачеві за багатий змістом реферат, а дискутантам за жваве його обговорення, одночасно заповів продовження дискусій по змісту доповіді д-ра С. Кротюка на одному з наступних засідань Денверської Групи УВАН в ЗДА.

Юрій Артюшенко

ПРОБЛЕМА ЦЕРКОВНО-РЕЛІГІЙНА В АСПЕКТІ ДЕРЖАВНОЇ ДІЇ

(Стаття дискусійна)

Автор цих рядків у своїх статтях на церковно-релігійні теми (напр., у статті «За творчу Ініціятиву УАПЦ», що появилася з чікаґівській «Самостійній Україні за березень-квітень 1953 рік, чи в статті — «Збільшуймо число наших союзників», що появилася в паризькім «Українськім Слові» з 5 червня 1955 року), як теж і в своїх окремих виданнях на національно-державні теми, (напр., у книжечці «Підстави державної дії» з 1954, чи в книжечці «З державно-провідною ідеєю славного минулого до великого майбутнього» з 1956 року) все підкреслював, що національно-духова, державно-політична та церковно-релігійна власнопідметність у національно-державній дії кориниться в українській духовості, в державно провідній ідеї та в геополітичному положенні України і що передумовою здійснення ідеї державности в понятті виплеканому українською духовістю й винесенім із трьох державницьких періодів (княжої, козацької й нашої доби), власне й є задержання тої власнопідметности, що в органічній і гармонійній тяглості через століття передається від одного державницького періоду до другого.

Українська ґльобальна національно-державна дія висунула й таку саму ґльобальну та власнопідметну церковно-релігійну проблему, яку нам слід вповні ясно собі усвідомити,. щоб її правильно розв'язати. Сл. п. Симон Петлюра в листі з 19. 12. 1921 р. до Міністра Ісповідань Проф. І. Огієнка, теперішнього Високопреосвященнішого ІЛАРІОНА, Митрополита Вінніпеґу і всієї Канади («Українське Слово» з 27 травня 1956 р.) писав: «Коли ієрархічні моменти останньої (УАПЦ — наша примітка) втілені будуть тільки в формі власних Єпископій, а на чолі єпископів стоятиме Митрополит Київський, цього, на мою думку, не вистачить для того, щоб Українська Церква стала на рівні, в усвідомленні і нашому, і інших народів, з другими Церквами православними. При цих умовинах Церква Андрія Первозваного все буде «пасти задніх», все не буде мати того авторитету, тої пошани, що повинні належати з мотивів державних і з мотивів церковної традиції церкві заснованій Первозванним Апостолом Христа». І далі втім листі, після логічного обосновання цього твердження, сл. п. Симон Петлюра говорить: «Я думаю, що Українська Автокефальна Православна Церква головою своїм повинна мати власного ПЕТРІЯРХА, що було б цілком логічним завершенням її ієрархічної архитектоніки і еволюції нашої національної думки, нашої національно-церковної ідеології». І сл. п. Симон Петлюра закінчує цього листа так: «Я певний, що ідея власного патріярхату, якнайбільш доцільної ієрархічної форми в організації Української Автокефальної Православної Церкви, носиться в свідомості наших церковних кругів, шукаючи лише стимулу для свого виявлення і кристалізації».

Ми, українці, від 1917 року стоїмо в чолі походу світу до великої переоцінки вартостей, у поході, що має забезпечити світові духовий розвиток і не дати йому впасти в безодню, куди штовхає його гола сила розвитку змеханізованого раціоналізму. І в тім світовім поході ідей українська духовість повинна покласти свій відтиск, а в цім перша роля припадає на Українську Православну Церкву, що повинна нав'язати свої дії до своїх традицій з перед 1686 року й відродити ідею давнього впливу українського прямодіючого, кристально-чистого й універсального християнізму на зовнішній світ (Анна Ярославна, що завезла українську Євангелію до Франції, на котрій складали присягу тодішні державні мужі Франції, чи Стефан Яворський і Теофан Прокопович, що проповідували християнство на півночі, — можуть бути прикладами того впливу в минулому, та про це пізніше). Українська Православна Церква, як вияв тої української духовости, що зросла в творчу синтезу національно-духового життя з властивим українським християнізмом, повинна не тільки звернути більшу увагу на захист українського народу від усякого роду на нього тиску з боку тої чи іншої чужої духовости, але й стати чинником впливу української духовости на зовнішній світ і тим забезпечити, у центрі суходолу старого світу, нашій українській лицарській ментальності, з характеристичною для неї ще від княжої доби релігійною толерантністю, панівне місце.

II.

В цій своїй статті ми не порушуємо догматично-канонічної сторінки Української Православної Церкви, ані не спиняємося на тих виявах прагнень українського народу до своєї рідної незалежної церкви, що так яскраво позначилися на українських церковних соборах у Києві, як теж не обговорюємо акту відновлення нашої церковної ієрархії, бо те

все лишаємо церковно-компетентним особам. Як миряни, ми тільки стверджуємо те, що в останній державницькій період відродилося серед українського народу шукання синтези між національним, духовим і релігійним життям, як то було властивим і двом попереднім нашим державницьким періодам — козацькій і княжій добі, та знайшло своє виявлення в законі Української Народньої Республіки з 1. 1. 1919 року, що звучить так: «Українська Автокефальна Церква з її Синодом і духовною ієрархією ні в якій залежності від всеросійського патріярха не стоїть». Цей закон виходив із того правного положення, що Українська Церква в кінці 17 в. була незаконно прилучена до московської патріярхії, з позбавленням до того ж умовлених прав автономного правління. Ця незаконність була стверджена пізніше Вселенською Патріярхією в Царгороді, в законі (Томосі) з 13 листопада 1924 р. про автокефалію Православної Церкви в Польщі. Отже ми тільки стверджуємо, що тільки державницькі періоди є вповні суверенним виявом повноти національно-релігійної духовости й національно-церковної організованости українського народу та його волі без будь якого чужоо на нього впливу, чи то з боку окупанта, якого в державницьких періодах нема, чи з боку стороннього оточення, як це є тут в нас на чужині, і що організація Української Православної Церкви випливає з останнього державницького періоду та є внесена в українське державне законодавство, що формально привертало їй в Українській Державі ті права, які вона в кінці 17 в. втратила. Тобто Українська Православна Церква теж належить до тих атрибутів Української Суверенної Держави, що їх створив український нарід своєю суверенною волею і що їх не вільно легковажити в ніяких обставинах і ні для яких мотивів. Із цього випливає і то не тільки для нас, але й для цілого християнського світу, священна законність Української Автокефальної Православної Церкви. що її український нарід скропив своєю кров'ю та збудував своїми жертвами, перед якими цілий християнський світ ще й сьогодні морально й правно обтяжений в повинностях.

Для нас, українців, голосом Божим може бути тільки голос українського народу, якого Бог обдарував суверенною волею в останнім державницькім періоді і якому дав мудрість і силу відновити Українську Православну Церкву й боротись за її повну автокефалію. З державницького періоду, як парости з коріння, розростався український церковний рух в Україні й на чужині, часто не пов'язаний безпосередньо з тим, Богом даним, джерелом, звідки він виріс. І тому найвищий час, щоб усі церковні парості, які носять назву Української Православної Церкви, зрозуміли вже, що чим глибше лежить коріння, з якого вони виросли і з яким вони творять цілість, тим міцніше стоїть і дерево, і тому прийшли якнайскорше до рішення об'єднатися навколо одної, Богом покликаної до життя й суверенною волею українського народу створеної, УАПЦ, з одним Пастирем, пізніше — Патріярхом. Хай цей грядучий Собор Української Православної Церкви в ЗДА знайде стимул для виявлення і кристалізації ідеї церковного об'єднання, на повище згаданих засадах, усіх православних українців цілого світу. Бо тільки на цім шляху лежить сповнення заповітів наших батьків, дідів і прадідів, заповітів, що їх через три державницькі періоди своєю суверенною волею вони висловили та пеедали нам до виконання на церковно-релігійному відтинкові національно-дежавної дії. Черпаймо внутрішньо духове самопізнання з джерел власної історії, де криються творчі, непереможні сили української релігійної духовости. Черпаючи внутрішньо-духове самопізнання з джерел власної історії, ми легко позбудемося і всякої загрози з боку всіх тих церковно-політичних акцій, що їх джерело сили знаходиться не в нас самих, українцях, і не в українській національно-релігійній духовості та не у властивім українськім кристально-чистім християнізмі. Черпаючи самопізнання з цього джерела, ми наберемо сил не тільки, щоб встоятися міцно на своїх національно-релігійних і церковних позиціях, але й здобути всебічне признання від усього християнського світу.

III.

Рівночасно, з піднесенням на відповідну височінь внутрішньо-організаційної справи Української Православної Церкви, ми повинні застановитися і над тими усіма проблемами, що безпосередньо чи посередньо в'яжуться з нашою загальною акцією на зовнішньому церковно-релігійному форумі, та поставити перед усім християнським світом наше розуміння засад християнської співпраці.

На заході існує психологічно близький нам, православним українцям, духово-релігійний світ, якого прихильність до наших національно-державних ідеалів ми щойно починаємо з'єднувати та який може стати нашим союзником у боротьбі, що її ми ведемо за вільний національно-духовий і духово-релігійний розвиток- у боротьбі проти найуніверсальнішого духового та фізичного невільництва, що сьогодні панує в Україні й поширюється Москвою на ввесь світ.

Іскра вогню святого, що колись розпалила те українське церковно-релігійне вогнище, з якого так рясно розцвів був в Україні і поширився в чужині український християнізм, спалахула знову і починає відроджувати свої старі впливи в широкім християнськім світі, як ось, напр., зустріч Вищого Церковного Проводу Української Православної Церкви з Євангелицько-лютеранським Місійним Союзом у Німеччині в 1955 році, тощо. При цім треба завжди пам'ятати, що маємо психологічно-найближчий духово-релігійний світ серед поневолених Москвою народів.

В процесі державно-творчих зусиль і всенаціонально-духової синтези в державній дії за всіх трьох наших державницьких періодів виплекувалося в українськім народі власне, питоменне його духовості, поняття ідеї державности, політично-державної концепції, національно-державної стратегії, а зокрема власне поняття церковно-релігійної проблематики, — власне поняття, що в органічній і гармонійній тяглості через століття передається від одного державницького періоду до другого.

З державницьких періодів виросли лицарськість у суперництві, релігійна толерантність та ідейна терпимість, — основні прикмети українського характеру. І в творенні цих прикмет українського характеру геополітичне положення України було без сумніву дуже важним чинником, як теж і в формуванні провідних державно-політичних і церковно-релігійних засад. Бож Україна в центрі суходолу Старого Світу, в центрі, де перебігає вислідна всіх діючих духових і політично-економічних сил двох континентів, мала від століть характер одного з найважніших відтинків релігійно-духових і всебічних міжнаціональних взаємовідносин у світовій історії.

Україна по своєму геополітичному положенні і в своїй провідній національно-державній ідеї, як Християнська Держава, від століть була підметом світової історії, була авангардом правди, була передовою когортою в боротьбі за здійснення найвищої синтези ідей світу. Пригадаймо собі, як ширилися в минулому впливи українсмкого християнізму на зовнішній світ, завдяки духовій величі його ісповідників — на чолі з княгинею Ольгою, князем Володимиром Великим, князем Ярославом Мудрим, Митрополитом Іларіоном, преподобним Нестором Літописцем, ігуменом Антонієм і Феодосієм Печерським, Єпископом Кирилом Турівським, Митрополитом Климом Смолятичем, Ігуменом Іовом Почаївським, Митрополитом Петром Могилою та іншими велетнями духа. Ці впливи поширювалися завдяки чистоті їхнього християнського ісповідання, завдяки їхнім правдивим християнським засадам, яких вони придержувалися при поширенні християнської віри. Слава про них, як про християнських велетнів, а потім як оборонців правдивого християнства, йшла в світ, а з нею йшли і впливи українського християнізму.

І в сучасності, більш чи коли, нам треба йти слідами великих предків і творити діла, гідні слави їхніх діл.

На нашу думку, вже сьогодні на цім шляху зовнішнього відтинку стоять такі завдання: Найперше, як це ми вже не раз підкреслювали в своїх статтях, важною є наша ініціятива в творенні Союзу Православних Церков Поневолених Москвою Народів, бож Українській Православній Церкві слушно належить ця ініціятива, як тій Церкві, що має незаступимі нічим традиції боротьби в обороні християнства, освяченої мільйонами жертв. Заснування такого Союзу було б важною подією для всього християнства, бо перенесло б форпост організованого християнського світу якнайдальше на схід і тим приспішило б переоцінку вартостей та забезпечило б усьому світові успіх в поширенні волі національно-релігійного розвитку. Другим етапом було б, через психологічно близький нам, православним українцям, духово-релігійний світ на заході, здобути союзників і приятелів на форумі Світового Союзу Церков і через них впливати на зміну становища цього Союзу до Української Православної Церкви. Бож Українська Православна Церква на форумі Світового Союзу Церков у багатьох випадках може причинитися до правильного вирішення між церковних питань і приспішення знищення впливів безбожництва взагалі, а за залізною заслоною та серед поневолених большевицькою Москвою народів зокрема.

Отже, на нашу думку, джерело сили Української Православної Церкви лежить у гармонії між національно-духовим та духово-релігійним життям, в гармонії між національно-державною дією та церковною дією на відтинку української християнської місії в світі.

Українська Автокефальна Православна Церква в катакомбах України мусить мати не тільки свій символічний, але й моральний та зактичний Центр, що був би її справжнім репрезентантом та законним носієм її тяглости та речником тої, раз уже створеної з волі українського народу, Української Автокефальної Православної Церкви, якої дальші зміни чи то в догматично-канонічному чи церковно-правному й організаційному положенні є тільки продовженням її життя, хоч і в змінених формах, під впливом історичних подій, чи вимог часу. Бо тільки через плекання, збереження і закріплення в душах українського народу, і то не тільки в Україні, але й в чужині, раз уже створеної суверенною волею українського народу та розп'ятої в Україні Москвою Української Православної Церкви, ми зможемо скріпити віру серед вірних православних катакомб України, та їхнє довір'я до нас тут на чужині.

Тому, пам'ятаючи, що молитва без діл мертва, творім такі діла, які б якнайскорше привели нас до здійснення ідеалів Української Православної Церкви й до сповнення її християнського післанництва в світі.

Юрій Артюшенко

MR. J. ZABLOTSKY
31 HOLLISTER ST.
ROCHESTER 21, N. Y.

INDEPENDENT UKRAINE
Cooper Station P. O. Box 4
New York 3, N. Y.

Return Postage Guaranteed

PRINTED MATTER

SEP 2 ? 1967